

اسناد بین‌المللی

اشاره

۱- ماهیت خاص اختلافات ناشی از روابط بازرگانی بین‌المللی و لزوم رسیدگی سریع به آن اختلافات از یک طرف، و تراکم دعاوی متنوع در محاکم داخلی کشورها و طولانی بودن روشهای رسیدگی و تعیین تکلیف قطعی و نهایی آن دعاوی از طرف دیگر، موجب گردید که از یکی دو قرن پیش‌تاکنون، طرفین اختلافات مذکور در رجوع به محاکم داخلی کشورها کمتر علاقمندی از خودنشان دهند و بیشتر کوشش نمایند تا اختلافات مزبور را از طریق ارجاع امر به داوری، حل و فصل نمایند.

با اینکه تجربه سالیان متمادی دست‌اندرکاران امور تجاری بین‌المللی بخوبی نشان داد که طریق مذکور، طریقه مطمئنی برای وصول به هدف تسریع در رسیدگی به اختلافات تجاری بین‌المللی بوده است، مع‌ذلك به لحاظ وجود سیستمهای حقوقی گوناگون در کشورهای

مختلف جهان که هر يك بنوبه خود متأثر از رژیم سياسي و ايدئولوژي خاص آنها نیز بوده و هست، در عمل مشکلاتي در زمينه عدم هم‌آهنگي در صدور آراي داوري و عدم سهولت اجراي آن آرا در کشورهاي مختلف جهان بوجود آمد.

2- از یکصد سال پیش تاکنون براي برطرف کردن این مشکلات، عهدنامه‌ها و کنوانسیونهاي چند جانبه و متعددي به منظور نزدیک نمودن روشهاي مختلف داوري و یکنواخت کردن آیین داوري بازرگاني بین‌المللي بوجود آمده و به تصویب کشورهای مختلف جهان رسیده است که از آنها می‌توان به ترتیب زیر نام برد:

1889 مونته ویدئو

– عهدنامه مربوط به وحدت رویه دولتهای امریکای جنوبی در مورد حقوق آیین دادرسی.

1923 ژنو

– پروتکل مربوط به شروط داوري.

1927 ژنو

– کنوانسیون برای اجرای آرای داوري خارجی.

1940 مونته ویدئو

– عهدنامه مربوط به حقوق بین‌الملل
در آیین دادرسی.

1955

– مقررات سازش و داوری اتاق تجارت
بین‌المللی.

1958 نیویورک

– کنوانسیون در مورد شناسایی و
اجرای آرای داوری خارجی.

1961 ژنو

– کنوانسیون اروپایی در داوری تجاری
بین‌المللی.

1962 پاریس

– قانون مربوط به اجرای کنوانسیون
اروپایی در داوری تجاری
بین‌المللی.

1965 واشنگتن

– کنوانسیون برای رفع اختلافات مربوط
به سرمایه‌گذاریها بین دولتها و
اتباع دول دیگر.

1966 استراسبورگ

– کنوانسیون اروپایی حاوی قانون
یکنواخت در مورد داوری.

1966

– مقررات داوري تجاري بين المللي و
اصول سازش کمیسیون سازمان ملل
متحد براي آسيا و خاور دور.

1976

– مقررات داوري آنسیترال (کمیسیون
سازمان ملل متحد براي حقوق تجارت
بين الملل).

3 – آخرین کوششها به منظور تدوین
مقررات یکنواخت براي داوري بازرگانی
بين المللي، از طرف کمیسیون سازمان
ملل متحد براي حقوق تجارت بين المللي
مبذول گردید. کمیسیون مزبور در
چهارمین اجلاس خود (1981) به «گروه
کار رویه‌ها درباره قرار دادهاي
بين المللي» که از تعدادی از
نمایندگان سازمان ملل متحد تشکیل
می‌شود، مأموریت داد تا طرح قانون
نمونه داوري تجاري بين المللي را
تدوین نماید. گروه مزبور پس از تشکیل
اجلاس‌هاي متعدد و بحث و مذاکرات و
مطالعات کافی و ایجاد کمیته تحریر، و
کوشش براي تلفیق سیستمهاي حقوقي
مختلف در خصوص مورد و پرهیز از ورود
به جزئیات و سعی در ذکر اصول و قواعد

کلی قابل قبول برای همه کشورهای، سرانجام طرح قانون مورد نظر را در شش زبان تدوین و به کمیسیون سازمان ملل متحد برای حقوق تجارت بین‌المللی (آنستیرال) تسلیم نمود. کمیسیون مزبور در هفدهمین اجلاس خود (1984) از دبیرکل سازمان ملل متحد تقاضا کرد تا با ارسال طرح مذکور برای همه دولتها و سازمانهای بین‌المللی ذی‌نفع، نظرات آنها را در خصوص مورد جویا شود. پس از وصول نظرات دولتها و سازمانهای مزبور (که در مجموعه‌ای چاپ و منتشر شد) و بررسی آن نظرات از طرف اعضای کمیسیون سازمان ملل متحد برای حقوق تجارت بین‌المللی، سرانجام کمیسیون در هجدهمین اجلاس خود که از سوم تا بیست و یکم ژوئن 1985 در وین تشکیل گردید، طرح قانون نمونه برای داوری تجاری بین‌المللی را مورد تصویب قرار داد.

قانون نمونه دارای 36 ماده است که در هشت فصل تنظیم شده و عناوین فصول هشتگانه آن به ترتیب عبارت است از: بیان مقررات عمومی، قرارداد داوری، ترکیب هیئت داوری، صلاحیت هیئت داوری،

جریان دادرسی داوری، اعلام رأی داوری و ختم دادرسی، اعتراض به رأی داوری، شناسایی و اجرای آرای داوری.

4- دبیرخانه کمیسیون سازمان ملل متحد برای حقوق تجارت بین‌المللی، قانون نمونه برای داوری تجاری بین‌المللی را برای تمام کشورهای جهان ارسال خواهد داشت و از آنها خواهد خواست تا مفاد قانون نمونه را در قوانین داخلی خود وارد نموده و تشریفات قانونی لازم را به منظور تبعیت از اصول و مقررات آن معمول دارند.

دبیرخانه مزبور قانون نمونه را برای مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیز ارسال خواهد داشت تا آن مجمع در زمینه گنجاندن مفاد آن قانون در قوانین داخلی کشورها، ضمن صدور قطعنامه‌ای، توصیه‌های لازم را به اعضای خود بنماید.

«مجله حقوقی» خوشوقت است که با چاپ متن انگلیسی قانون نمونه درباره داوری بازرگانی بین‌المللی و نیز ترجمه فارسی آزاد آن در این شماره، نخستین نشریه ایرانی است که مفاد

قانون مذکور را به اطلاع حقوقدانان، بازرگانان، محققان و سایر هم‌میهنان علاقمند و ذی‌نفع می‌رساند و آمادگی خود را برای درج و نشر نظرات و مقالات انتقادی یا تحلیلی آنان در این خصوص اعلام می‌دارد.

ضمناً آنچه در متن فارسی داخل پرانتز آمده است زائد بر متن انگلیسی بوده و صرفاً برای تسهیل درک عبارت، اضافه شده است. پرانتزهای متن انگلیسی با [] مشخص شده است.

« مجله حقوقی »